

Nom de l'itinerari: CAMÍ DE LA SAL

Distància: 9 km

Duració estimada: 3 h

Dificultat: mitjana

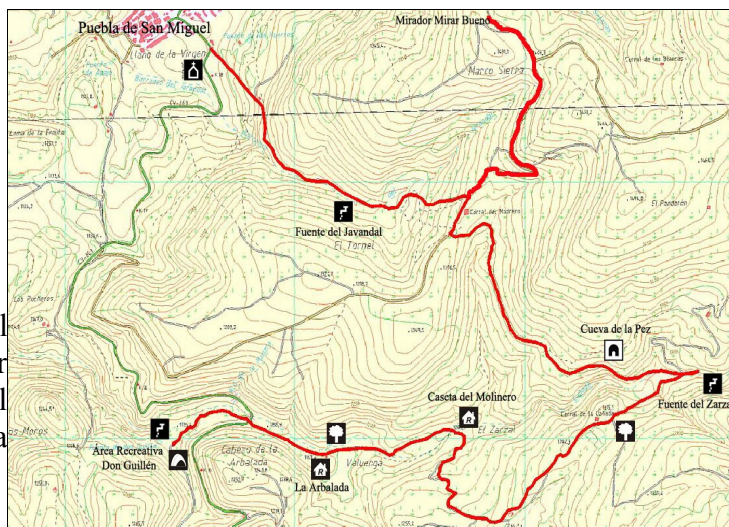
Desnivell acumulat en pujada: 269 m

Desnivell acumulat en baixada: 223 m

Cota màxima: 1.381 m

Cota mínima: 1.090 m

Recorregut: Casa Forestal - Font del Javandal - Corral del Madrero - Mirador Mirar Bueno - Cova de la Pez - Font del Zarzal - Corral de la Cañada - Àrea recreativa de Don Guillén.

Derivació: una xicoteta derivació fins a arribar al mirador de Mirar Bueno.

DESCRIPCIÓ

Itinerari que discorre, en part, per l'antic Camí de la Sal que comunicava la Puebla de San Miguel amb Arcos de las Salinas (Terol), fins a arribar a l'àrea recreativa de Don Guillén; és un itinerari lineal. Es tracta de la via tradicional de ferradura que comunicava estos dos municipis, usada durant anys pels habitants de la comarca per a transportar la sal comprada en la factoria d'Arcos de las Salinas. Durant la ruta, travessarem ecosistemes forestals ben conservats, així com zones de cultiu i interessants savines albes que sorgiran al nostre pas.

Iniciem la ruta al municipi de la Puebla de San Miguel, per un camí annex a la casa forestal que puja vorejant el Barranc del Javandal. Prompte podrem observar el Piló del Javandal, fita situada en una de les entrades al municipi que protegia els vianants en el seu camí. Des d'este punt, tenim una panoràmica del municipi de la Puebla de San Miguel junt amb la seua vall; depenent de l'època de l'any, podem observar les diferents coloracions que caracteritzen estos paisatges de cultius de cereal.

Continuem la senda que ens endinsa per una zona boscosa de pineda negral (*Pinus nigra*). Al nostre pas s'obri un clar on apareix la Font del Javandal, lloc adequat per a fer un alto al camí abans de començar la pujada per la Costera de los Garbanzos. Al final d'este tram i en arribar a la pista forestal, iniciem l'ascens de la derivació per a arribar al Mirador Mirar Bueno des d'on obtindrem unes espectaculars vistes de la vall de la Puebla de San Miguel.

Tornant a l'inici de la derivació i a uns passos del Corral del Madrero, sorgix una senda a mà esquerra que ens endinsa cap a un espés bosc de pi negral. Ací comença un agradable passeig on els nostres sentits captaran les essències d'estos ecosistemes, com ara el cant del pit-roig (*Erithacus rubecula*) o l'intens treball del picot garser gros (*Dendrocopus major*).

Al final del nostre passeig per esta zona boscosa, ens sorprén un gran buit que s'ha aprofitat com a pleta per a arrecerar el bestiar, la Cova de la Pez. En este punt, podem fer una parada per a observar les magnífiques vistes sobre el Barranc Cañada Jorge. Ja en la pista forestal, podem desviar-nos del nostre recorregut uns 300 metres fins a arribar al paratge de la Font del Zarzal. L'aigua és un bé molt preat des d'antic en tot el terme del parc natural, a causa de l'escassetat, la qual cosa en comportava una adequada gestió. Ací trobem un dels

sistemes tradicionals de reg més usats: una bassa feta de pedra que s'omplia amb aportació de pluja i de les surgències del barranc. Des d'esta, es portava l'aigua als dos bancals de cultiu annexos per mitjà de xicotets canals excavats en el terreny.

Continuant per la pista forestal, sorgixen al nostre pas uns quants corrals, i ja de baixada, seguint la pista forestal, disfrutem d'excel·lents vistes cap a La Valluenga, zona de cultiu de cereal que ens oferix un colorit paisatge. Un agradable i senzill passeig ens conduirà paral·lels al Barranc Cañada Jorge cap al punt final del nostre recorregut. En els marges de la pista se situen majestuosos exemplars de savina turifera (*Juniperus thurifera*) que observen en silenci el visitant que recorre estos paratges des d'antany. Abans de creuar la carretera que ens porta fins al punt final, trobem una antiga pedrera de calcària utilitzada pels habitants del municipi per a l'obtenció de calç.

Finalment, arribem a l'àrea recreativa Don Guillén, zona recreativa proveïda de font, servicis, zona d'acampada i torraders. En este punt, ideal per a esmorzar o dinar i descansar, acaba el nostre recorregut.

